EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 26.7.2022
COM(2022) 355 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju Uredbe (ES) št. 453/2008 Evropskega parlamenta in sveta o četrtletnih statističnih podatkih glede prostih delovnih mest v Skupnosti

1. UVOD

1.1 Ozadje

S statističnimi podatki o prostih delovnih mestih se beleži število nezasedenih delovnih mest v določenem trenutku, in sicer tisti del povpraševanja po delovni sili, ki presega ponudbo delovne sile. Ti podatki tako zagotavljajo ključne informacije o morebitnih vrzelih med povpraševanjem po delovni sili in ponudbo delovne sile, vključno z neskladji na trgu dela, do katerih, kadar znanja in spretnosti ali lokacija oseb, ki iščejo zaposlitev, ne ustrezajo pričakovanjem morebitnih delodajalcev.

Uredba (ES) št. 453/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o četrtletnih statističnih podatkih glede prostih delovnih mest v Skupnosti[1] (v nadaljnjem besedilu: uredba o statističnih podatkih o prostih delovnih mestih) določa okvir za pripravo in oceno četrtletnih statističnih podatkov o prostih delovnih mestih.

Komisija mora v skladu s členom 10 uredbe o statističnih podatkih o prostih delovnih mestih pred 24. junijem 2010 in vsaka tri leta po tem datumu Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti poročilo o izvajanju Uredbe. Namen tega poročila je oceniti kakovost statističnih podatkov, ki jih zagotavljajo države članice, in evropskih zbirnih podatkov. Poleg tega so opredeljena in predstavljena področja, na katerih bi se lahko v prihodnosti naredile izboljšave.

To je peto poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu[2]. Poročilo temelji na izkušnjah z zagotavljanjem podatkov v četrtletnih presledkih in dokumentaciji, ki so jo države članice predložile v svojih letnih poročilih o kakovosti. To poročilo se osredotoča na kakovost statističnih podatkov o prostih delovnih mestih, prejetih od prejšnje izdaje. Proučeni so zadevni podatki, poslani Komisiji za referenčna četrtletja od prvega četrtletja leta 2019 do četrtega četrtletja leta 2021.

1.2 Pravni okvir

Da bi Komisija dopolnila splošni okvir, vzpostavljen z uredbo o statističnih podatkih o prostih delovnih mestih, je sprejela dve izvedbeni uredbi:

– Uredbo Komisije (ES) št. 1062/2008[3], v kateri so opredeljeni postopki za desezoniranje, ki jih je treba uporabljati od prvega četrtletja leta 2014, struktura in vsebina letnih poročil o kakovosti, ki jih morajo države članice poslati Komisiji, ter datumi pošiljanja teh poročil, ter

– Uredbo Komisije (ES) št. 19/2009[4], v kateri je opredeljen izraz „prosto delovno mesto“ ter so določeni roki za pošiljanje podatkov in obdobja, ki morajo biti zajeta v

[1] UL L 145, 4.6.2008, str. 234.

[2] Glej prejšnje poročilo, COM(2019) 368 final z dne 13. avgusta 2019.

[3] Uredba Komisije (ES) št. 1062/2008 z dne 28. oktobra 2008 o izvajanju Uredbe (ES) št. 453/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o četrtletnih statističnih podatkih glede prostih delovnih mest v Skupnosti, v zvezi s postopki za desezoniranje in poročili o kakovosti (UL L 285, 29.10.2008, str. 3).

[4] Uredba Komisije (ES) št. 19/2009 z dne 13. januarja 2009 o izvajanju Uredbe (ES) št. 453/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o četrtletnih statističnih podatkih glede prostih delovnih mest v

prvem sklopu poslanih podatkov. V prilogi k temu pravnemu aktu so navedene države članice, ki izvajajo študije izvedljivosti, in teme teh študij.

V skladu z navedeno zakonodajo morajo vse države članice zagotoviti časovne vrste za skupno število prostih in zasedenih delovnih mest z začetkom v prvem četrtletju leta 2010. Podatke morajo zagotoviti najpozneje 70 dni po koncu četrtletja (T + 70). Poleg tega morajo države članice, v katerih skupno število zaposlenih presega 3 % skupnega števila zaposlenih v EU, hitre ocene poslati najpozneje 45 dni po koncu četrtletja (T + 45).

Države članice morajo predložiti število prostih in zasedenih delovnih mest za vse poslovne enote in po gospodarski dejavnosti za vsako področje klasifikacije NACE Revizija 2 (NACE Rev. 2)[5]. Vendar je v uredbi o statističnih podatkih o prostih delovnih mestih za mala podjetja (ki so opredeljena kot enote z manj kot desetimi zaposlenimi) in področja klasifikacije NACE Rev. 2 O–S[6] (pri katerih so glavne dejavnosti javna uprava, zdravstvo in izobraževanje) določeno, da bi morale tiste države članice, ki imajo težave pri zagotavljanju podatkov, izvesti študije izvedljivosti.

Čeprav so te študije izvedljivosti nekaterim državam članicam omogočile, da so zajele celotno gospodarstvo, to še ne velja za tri države (Dansko, Francijo in Italijo). Podatki za te države niso popolnoma primerljivi s podatki preostalega dela EU. V Franciji in Italiji javne ustanove niso zajete v področjih javne uprave, izobraževanja in zdravstva (NACE Rev. 2, področja O, P in Q). Poleg tega Francija v raziskave vključuje le enote z desetimi ali več zaposlenimi, Danska pa zajema le enote s področja gospodarstva (NACE Rev. 2, področja B–N).

Od zadnjega poročila sta Italija in Malta začeli posredovati podatke o prostih delovnih mestih za podjetja vseh velikosti, vključno s tistimi z 1–9 zaposlenimi. S to potezo Malta zdaj zajema celoten obseg statistike prostih delovnih mest.

Preostali del poročila je sestavljen na naslednji način: V oddelku 2 je predstavljen napredek pri izvajanju uredbe o statističnih podatkih o prostih delovnih mestih v zadnjih 3 letih, v oddelku 3 je analiziran glavni učinek krize zaradi COVID-19 na statistične podatke o prostih delovnih mestih, medtem ko je v oddelku 4 ocenjena kakovost statistike prostih delovnih mest. Nazadnje so v oddelku 5 zaključki in predlagani načini za še učinkovitejše izpolnjevanje pričakovanj uporabnikov v prihodnosti.

Skupnosti, v zvezi z opredelitvijo prostega delovnega mesta, referenčnih datumov za zbiranje podatkov, specifikacij prenosa podatkov in študij izvedljivosti (UL L 9, 14.1.2009, str. 3).

[5] Uredba (ES) št. 1893/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o uvedbi statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE Revizija 2 in o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 3037/90 kakor tudi nekaterih uredb ES o posebnih statističnih področjih (UL L 393, 30.12.2006, str. 1).

[6] Ta zajemajo: dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti (področje O), izobraževanje (področje P), zdravstvo in socialno varstvo (področje Q), kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti (področje R) ter druge dejavnosti, kot so dejavnost članskih organizacij, popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo ter druge storitvene dejavnosti (področje S).

2. SPLOŠNI NAPREDEK OD ZADNJEGA POROČILA

Od sprejetja zadnjega poročila leta 2019 ni bilo zakonodajnih sprememb.

V postopku priprave so bile v verigi pridobivanja statističnih podatkov o prostih delovnih mestih uvedene številne izboljšave, kot je podrobno opisano v naslednjih odstavkih.

2.1 Standardi za zbiranje podatkov

Vse države članice so statistične podatke o prostih delovnih mestih poslale z uporabo struktur podatkov standarda Statistical Data and Metadata eXchange (SDMX)[7] in mednarodno dogovorjenih šifrantov (ki so na voljo prek namenskega registra)[8]. Isto šifriranje je bilo uporabljeno v Eurostatovi podatkovni zbirki statističnih podatkov o prostih delovnih mestih in za posredovanje statističnih podatkov o prostih delovnih mestih Evropski centralni banki.

Od pošiljanja statističnih podatkov o prostih delovnih mestih za tretje referenčno četrtletje 2021 (hitro in končno) so države članice začele uporabljati različico 2.3 opredelitve struktur podatkov SDMX, ki se uporablja pri posredovanju statističnih podatkov o prostih delovnih mestih in ki vključuje tudi novo klasifikacijo NUTS[9].

Uporaba standardov SDMX za prenose podatkov preprečuje dvoumnosti in nesporazume z državami članicami ter poenostavlja postopek potrjevanja podatkov, zaradi česar je primerna za avtomatizacijo.

2.2 Potrditev podatkov

Podatki so bili sistematično potrjeni z novim orodjem, ki preverja, ali uporabljene kode in podatkovne strukture ustrezajo dogovorjenim standardom SDMX za prenos podatkov. To poenostavlja postopek priprave in zmanjšuje tveganja napak zaradi napačnega šifriranja. Če prenesena datoteka ni v skladu z veljavnimi standardi SDMX, je samodejno zavrnjena. Vse države članice so po elektronski pošti članice obveščene o uspelem ali neuspelem prenosu in lahko prek spletne storitve dostopajo do poročila o informacijski potrditvi.

Eurostat je od zadnjega poročila prilagodil postopek priprave za obdelavo vseh vrst – tako kompaktnih kot generičnih – oblik SDMX.

Poleg tega Eurostat pri vsakem četrtletnem prenosu s primerjavo podatkov v daljšem časovnem obdobju in po gospodarskih dejavnostih klasifikacije NACE Rev. 2 preveri verodostojnost. V primeru znatnih sprememb števila zasedenih ali prostih delovnih mest med dvema četrtletjema Eurostat države članice pozove, naj potrdijo podatke ali ponovno pošljejo popravljeno podatkovno datoteko. Ko se odkrijejo obsežne revizije ali nenadne spremembe v katerem koli oddelku NACE, se te sistematično spremljajo z zadevnimi državami.

2.3 Desezoniranje

---

7 https://sdmx.org/ (na voljo v angleščini).

8 https://webgate.ec.europa.eu/sdmxregistry/ (na voljo v angleščini).

9 Uredba (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (NUTS) (UL L 154, 21.6.2003, str. 1).

Države članice morajo na podlagi člena 1 Uredbe Komisije (ES) št. 1062/2008 prenesti tudi desezonirane podatke. Te podatke o prostih in zasedenih delovnih mestih je treba predložiti vsaj za posamezna/združena področja NACE Rev. 2 B–E, F, G–I, J, K, L, M–N, O–Q in R–S. Eurostat predložene podatke o desezoniranih prostih in zasedenih delovnih mestih uporabi za izračun stopnje desezoniranih prostih in zasedenih delovnih mest kot razmerje.

Na ravneh EU in euroobmočja se zasedena in prosta delovna mesta najprej združijo po državah članicah in nato desezonirajo (neposredno desezoniranje).

Eurostat objavi desezonirane podatke za evropske zbirne podatke skupaj s podatki, ki niso desezonirani (glej oddelek 4.5).

Eurostat je izboljšal prilogo k nacionalnim poročilom o kakovosti z desezoniranimi podatki. V tej posodobljeni prilogi so zlasti podrobno opisani uporabljeni modeli desezoniranja, zaznani osamelci, obseg desezoniranja in nestanovitnost rezultatov.

3. VPLIV KRIZE ZARADI COVID-19

3.1 Raziskava o državah članicah

Marca 2020 je Eurostat začel izvajati raziskavo za države, da bi poročale o glavnih težavah, s katerimi so se spopadale pri zbiranju podatkov od začetka pandemije. Najpogostejša težava, o kateri so poročale v raziskavi, je bila nižja stopnja odgovora podjetij zaradi zaprtja in novih delovnih ureditev (skrajšani delovni čas, delo na daljavo itd.), kot je potrjeno v datotekah z metapodatki za prvo in drugo četrtletje 2020.

Čeprav se je kriza zaradi COVID-19 v večini držav članic začela sredi marca 2020, je bil vpliv redko viden v podatkih za prvo četrtletje 2020, odvisno od referenčnega datuma za zbiranje statističnih podatkov o prostih delovnih mestih. Po pričakovanjih je večina držav v drugem četrtletju 2020 zabeležila medletni padec stopnje prostih delovnih mest.

3.2 Vpliv na prenose podatkov

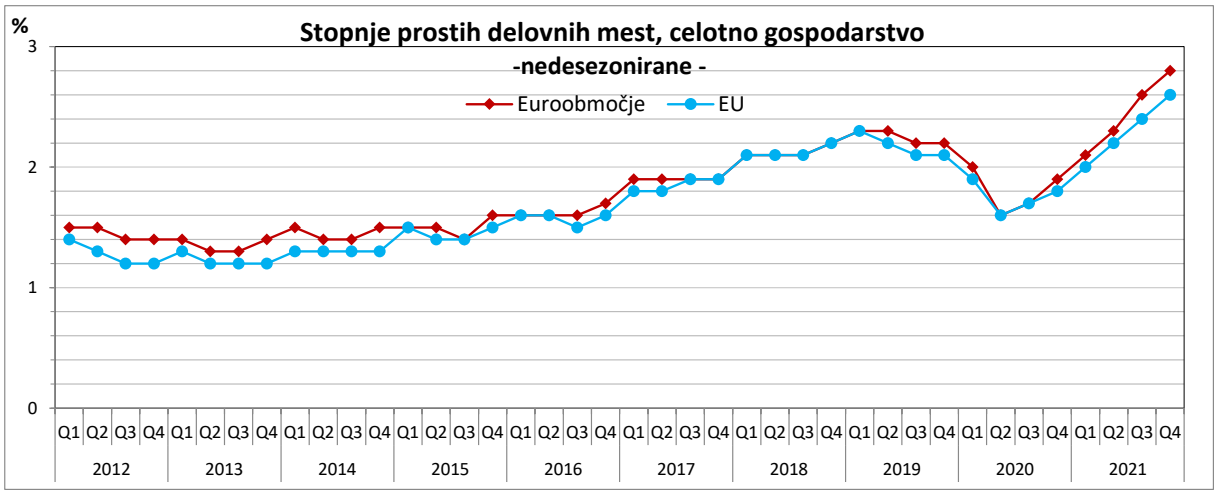
Kljub tem oviram so bili statistični podatki o prostih delovnih mestih za prvo in drugo referenčno četrtletje 2020 poslani in pravočasno objavljeni za skoraj vse države članice.

Samo Francija ni mogla prenesti podatkov za prvo četrtletje 2020 in je nadaljevala s prenosi za drugo referenčno četrtletje 2020. Italija je uspešno pravočasno poslala končne podatke za sporočila za javnost za prvo in drugo četrtletje 2020, ne pa tudi ustreznih prejšnjih hitrih ocen.

3.3 Razvoj statistike prostih delovnih mest

Kot je prikazano na spodnjem grafu, se je stopnja prostih delovnih mest v euroobmočju in v EU v prvem in drugem četrtletju 2020 najprej močno zmanjšala. Od tretjega četrtletja 2020 naprej se je postopoma zviševala do četrtega četrtletja 2021, ko je za EU dosegla 2,6 %, kar je 0,3 odstotne točke nad najvišjo vrednostjo, zabeleženo v prvem četrtletju 2019.

Če pogledamo posamezne gospodarske dejavnosti, so bila največja povečanja v statistiki prostih delovnih mest v primerjavi z ravnmi pred pandemijo opažena na področjih NACE: J („Informacijske in komunikacijske dejavnosti“), N („Druge raznovrstne poslovne dejavnosti“, vključno z agencijami za začasno zaposlovanje), I („Gostinstvo“) in C (“Predelovalne dejavnosti„)[10].



4. KAKOVOST PODATKOV

V tem delu poročila so proučena vsa merila kakovosti v evropskih statističnih podatkih o prostih delovnih mestih: ustreznost, natančnost, pravočasnost, točnost, skladnost in primerljivost.

4.1 Ustreznost

Zbiranje statističnih podatkov o prostih delovnih mestih je pomembno za ekonomsko analizo kot edini vir podatkov, s katerim se merijo neizpolnjene potrebe po delovni sili. Službe Komisije (Generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje ter Generalni direktorat za gospodarske in finančne zadeve) in Evropska centralna banka uporabljajo četrtletne podatke o prostih delovnih mestih za spremljanje kratkoročnih sprememb poslovnega cikla in na trgu dela. Stopnja prostih delovnih mest je eden od glavnih evropskih ekonomskih kazalnikov[11], ki so primarni vir informacij, uporabljenih za analiziranje in spremljanje kratkoročnih cikličnih gospodarskih sprememb v EU, euroobmočju in posameznih državah EU. To velja za boljši kazalnik od ocen, kot so kazalniki pomanjkanja delovne sile.

Statistični podatki o prostih delovnih mestih se uporabljajo tudi za analizo gibanja stopnje brezposelnosti z uporabo Beveridgeove krivulje, kot je bilo na primer storjeno v skupnem

[10] Glej: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/jvs_q_nace2/default/table?lang=en(na voljo samo v angleščini, francoščini in nemščini).

[11] Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o *statistiki za euroobmočje* – „*Towards improved methodologies for Eurozone statistics and indicators“ (Na poti k boljšim metodologijam za statistiko in kazalnike na euroobmočju)*, COM(2002) 661.

poročilu Komisije o zaposlovanju[12], v gospodarskih napovedih Komisije iz jeseni 2021[13] in v več analitičnih poročilih OECD.

Vendar bi bili statistični podatki o prostih delovnih mestih še ustreznejši, če bi se zapolnile obstoječe vrzeli pri zajemanju malih podjetij in področij klasifikacije NACE Rev. 2 O–S, vključno z javnimi ustanovami. To bi poleg stopnje prostih in zasedenih delovnih mest omogočilo tudi objavo njihovega števila. To zaradi nepopolnega zajemanja gospodarstev EU zaenkrat ni mogoče.

Med državami z zajetim celotnim gospodarstvom nekatere označujejo število zasedenih in prostih delovnih mest kot zaupno. Eurostat bo v tretjem četrtletju 2022 z njimi stopil v stik, da bi razpravljali o morebitni objavi števila zasedenih in prostih delovnih mest za celotno gospodarstvo.

4.2 Natančnost

Za prikaz natančnosti države članice izračunajo koeficiente spremenljivk za število prostih delovnih mest (nedesezoniranih) ob upoštevanju značilnosti nacionalnega vzorčnega načrta. Koeficient spremenljivke izraža standardno napako kot odstotek aritmetične sredine, ki se ocenjuje. Zagotavlja merilo variabilnosti ocenjenega števila prostih delovnih mest. Glede na poročila o kakovosti za referenčno leto 2020 so bili koeficienti spremenljivk za skupno število prostih delovnih mest pod 15 % v vseh državah članicah razen na Irskem, na Cipru in v Grčiji[14].

Velikost vzorca in stopnja odgovora bistveno vplivata na natančnost ocen. Glede na poročila o kakovosti držav članic je velikost vzorca segala od približno 2 500 podjetij na Finskem, 2 683 na Malti in 3 300 na Cipru do približno 100 000 na Poljskem in 155 000 v Nemčiji[15].

Stopnja odgovora je zajemala od 13 % v Nemčiji[16] (v raziskavi po pošti, izvedeni v četrtem četrtletju) in med 43 % in 48 % za Grčijo (odvisno od četrtletja), do 97 % ali več v Litvi in 99 % v Estoniji. Leta 2020 je povprečna stopnja odgovora v državah članicah ostala visoka in se je gibala med 79 % in 86 %, odvisno od četrtletja.

---

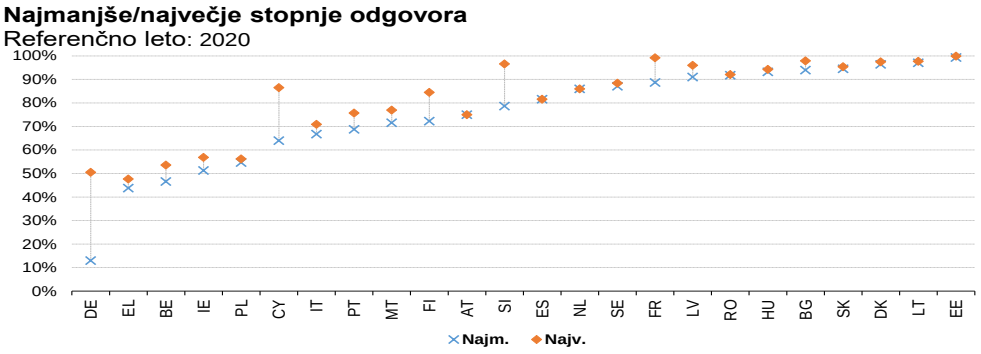
12 https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8351 (na voljo samo v angleščini).

13 Glej: Evropska komisija, Generalni direktorat za gospodarske in finančne zadeve, Evropska gospodarska napoved: Jesen 2021, 2021, https://data.europa.eu/doi/10.2765/199989 (na voljo samo v angleščini).

14 Glej metapodatke o statističnih podatkih o prostih delovnih mestih: http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm.

15 To je velikost vzorca za vsako četrto četrtletje, ko se izvede popolna raziskava po pošti. Raziskava za ostala tri četrtletja se izvede s spremljanjem vseh, ki so sodelovali v raziskavi po pošti.

16 Raziskava o prostih delovnih mestih v Nemčiji ni obvezna, kar pojasni nizko stopnjo odgovora na raziskavo po pošti, ki se izvede vsako četrto četrtletje leta. Rezultati te raziskave se ponovno ponderirajo z uporabo upravnih podatkov prek posplošene regresijske ocene, da se popravi morebitna pristranskost zaradi neodgovora.



CZ, HR in LU: ni relevantno; raziskava ni bila izvedena ali administrativni podatki niso bili uporabljeni

Kar zadeva revizije, se okoliščine razlikujejo pri obeh izdajah stopnje prostih delovnih mest, tj. hitri in končni oceni. Hitre ocene, ki se objavijo pri dneh T + 50, se lahko revidirajo pri dneh T + 78, ko so objavljene končne ocene. Čeprav hitre ocene niso zajemale vseh držav članic, revizije hitrih ocen za euroobmočje in EU v referenčnem poročilu niso presegale 0,1 odstotne točke.

V zvezi s končnimi ocenami, objavljenimi pri dneh T + 78, se lahko revizije izmerijo s primerjavo prvega in drugega prenosa statističnih podatkov o prostih delovnih mestih za zadevno četrtletje. Revizije stopnje prostih delovnih mest za euroobmočje in EU v referenčnem obdobju tega poročila niso nikoli presegle 0,1 odstotne točke.

4.3 Pravočasnost in točnost

Pravočasnost prenosa statističnih podatkov o prostih delovnih mestih je bila na splošno zadovoljiva, v zvezi s hitro oceno in končno objavo. Države članice se je redno opozarjalo na pomen izpolnitve obveznih rokov za prenos podatkov o glavnih evropskih ekonomskih kazalnikih, vključno s statističnimi podatki o prostih delovnih mestih. Čeprav je bilo za Grčijo zabeleženih nekaj zamud, ni bilo strukturno poznih predložitev, ki bi lahko vplivale na pravočasno objavo sporočila s statističnimi podatki o prostih delovnih mestih.

4.4 Skladnost in primerljivost

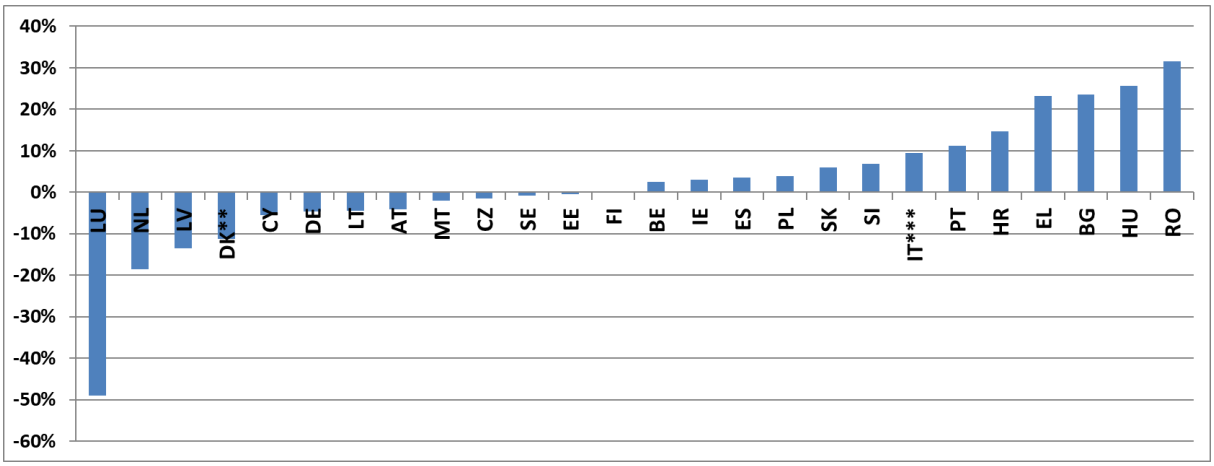
Na evropski ravni ni na voljo noben drug usklajeni vir za merjenje neizpolnjene potrebe po delovni sili na trgu dela, ki bi se lahko uporabil za primerjavo s statistiko prostih delovnih mest. Številne države članice štejejo prosta delovna mesta, sporočena javnim zavodom za zaposlovanje, vendar je uporaba teh številk za oceno doslednosti podatkov o prostih delovnih mestih vprašljiva. Zajetje takih podatkov je namreč lahko premajhno, saj se vsa prosta delovna mesta javnemu zavodu za zaposlovanje mogoče ne prijavijo, in/ali pa se na njihovi podlagi čezmerno poroča, če so v upravnem registru še vedno navedena morebitna zapolnjena prosta delovna mesta. Poleg tega statistični podatki o prostih delovnih mestih iz upravnih virov temeljijo na nacionalnih opredelitvah, ki se med državami razlikujejo.

Število zasedenih delovnih mest, ki je imenovalec stopnje prostih delovnih mest, se lahko primerja z informacijami iz drugih virov, zlasti s številom zaposlenih iz ankete o delovni sili. Pri primerjavah in naknadnih ocenah razlik je treba kljub temu upoštevati, da so med viri

konceptualne razlike in razlike, povezane z raziskavami. Zlasti statistika o prostih delovnih mestih je ocenjena na podlagi vzorca podjetij, medtem ko anketa o delovni sili temelji na vzorcu gospodinjstev.

Kot je prikazano na spodnji sliki, se razlika med številom zaposlenih, zabeleženih v anketi o delovni sili, in številom zasedenih delovnih mest, zabeleženih v statističnih podatkih o prostih delovnih mestih, za celotno gospodarstvo na splošno giblje med –20 % in +20 %, z izjemo Luksemburga (–49 %), Grčije (23 %), Bolgarije (24 %), Madžarske (26 %) in Romunije (32 %).

Relativna razlika med številom zaposlenih (anketa o delovni sili) in zasedenimi delovnimi mesti (statistični podatki o prostih delovnih mestih) za področja NACE B–S, letni podatki za leto 2020*



* Za FR ni informacij; Statistični podatki o prostih delovnih mestih v Franciji zajemajo samo podjetja z več kot desetimi zaposlenimi in jih ni mogoče primerjati s podatki iz ankete o delovni sili.

** DK: primerjava za združena področja NACE B–N.

*** IT: Zasedena delovna mesta za področje O niso zabeležena, za področji P in Q pa so zabeležena zelo omejeno. Zato so bila navedena področja v tej primerjavi s podatki iz ankete o delovni sili izpuščena.

Negativno razliko, izmerjeno za Luksemburg, je mogoče pojasniti z velikim deležem čezmejnega dela, ki ustvarja velika razhajanja med domačim konceptom trga dela, uporabljenim v anketi o delovni sili, in nacionalnim konceptom, uporabljenim v statističnih podatkih o prostih delovnih mestih. Anketa o delovni sili zajema le rezidenčna gospodinjstva, statistični podatki o prostih delovnih mestih pa zajemajo rezidenčna podjetja, vključno z njihovimi nerezidenčnimi (tj. čezmejnimi) delavci.

V primeru Grčije ugotovljena vrzel kaže na razlike med dvema viroma v zvezi z metodologijo in opredelitvami. Zlasti podatki o prostih delovnih mestih zajemajo podjetja s tremi ali več zaposlenimi. Nazadnje, nekatera podjetja morda niso zajeta v vzorčni okvir, ker so začela poslovati po posodobitvi poslovnega registra, zato je bila ocena zasedenih delovnih mest nekoliko prenizka.

V poročilu o kakovosti Bolgarije je navedeno, da je opredelitev zaposlenih, uporabljena v anketi o trgu dela, širša kot za statistične podatke o prostih delovnih mestih. Zajema zlasti osebe, ki delajo po podjemni pogodbi (pogodba za določeno delo, ki ga je treba opraviti), tiste, ki delajo na podlagi pogodbe o upravljanju in nadzoru, in tiste, ki delajo brez kakršne

koli pogodbe. Poleg tega statistični podatki o prostih delovnih mestih ne vključujejo vojaškega osebja.

Madžarska v svoji statistiki o prostih delovnih mestih ne zajema podjetij z manj kot petimi zaposlenimi, kar pojasni del zabeležene vrzeli.

Romunija je v poročilu o kakovosti pojasnila, da so razhajanja med anketo o delovni sili in statističnimi podatki o prostih delovnih mestih v zvezi s številom zasedenih delovnih mest posledica dejstva, da podatki o zasedenih delovnih mestih, zbrani z uporabo metod za statistične podatke o prostih delovnih mestih, ne vključujejo:

- posameznikov, katerih pogodba o zaposlitvi je prekinjena za določeno obdobje (zaradi porodniškega dopusta, dopusta za nego in varstvo otroka, odsotnosti z dela zaradi bolezni, neplačanega dopusta ali zaradi katere druge vrste odsotnosti);
- delovnih mest, ki se lahko, čeprav začasno mirujejo, sprostijo in bodo zasedena omejeno časovno obdobje; ter
- delovnih mest v oboroženih silah ali v neformalnem sektorju.

Eurostat bo skupaj s pristojnimi nacionalnimi organi zgoraj navedenih držav še naprej spremljal razhajanja med številom zaposlenih, zabeleženim v anketi o delovni sili, in številom zasedenih delovnih mest, zabeleženim v statističnih podatkih o prostih delovnih mestih.

Pomembno je tudi, da so prosta in zasedena delovna mesta na plačilnem seznamu začasnih agencij zajeta in razvrščena v področje N klasifikacije NACE Rev. 2.

Nazadnje, glavni izziv v zvezi s primerljivostjo je prizadevanje, da bi vse države članice v svojih raziskavah o prostih delovnih mestih zajele celotno gospodarstvo, kar pomeni, da bi vključile mala podjetja in področja klasifikacije NACE Rev. 2 O–S, vključno z javnimi ustanovami. Od zadnjega poročila o napredku sta Italija in Malta naredili dober napredek in njuni statistični podatki o prostih delovnih mestih zdaj zajemajo podjetja z manj kot desetimi zaposlenimi. Vendar, kot je omenjeno v oddelku 1.2, podatki za Dansko, Francijo in Italijo še vedno niso povsem primerljivi s podatki drugih držav članic.

4.5 Dostopnost in jasnost

Statistični podatki o prostih delovnih mestih se razširjajo po Eurostatovih običajnih poteh razširjanja, tj. prek spletne podatkovne zbirke in strani Statistics Explained na Eurostatovem spletnem mestu[17]. Na spletnem mestu so objavljene aktualne informacije o stopnji prostih delovnih mest za evropske zbirne podatke in posamezne države članice, vključno z grafi sprememb v določenem časovnem obdobju. Statistični podatki o prostih delovnih mestih

[17] Glej: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_statistics in http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_and_unemployment_rates_-_Beveridge_curve (na voljo v angleščini).

spadajo med glavne evropske ekonomske kazalnike, je vsako četrtletje objavljeno sporočilo za javnost[18].

Metapodatki, ki se zagotovijo uporabnikom v podporo objavam podatkov, so bili posodobljeni na podlagi letnih poročil o kakovosti, ki so jih predložile države članice. Na voljo so na spletišču Eurostata[19].

5. SKLEPI

V zadnjih treh letih je Eurostat še naprej izboljševal prenose (ob podpori nacionalnih statističnih uradov), potrjevanje in razširjanje evropskih statističnih podatkov o prostih delovnih mestih. Eurostat je v zvezi z desezoniranjem od držav članic zbral podrobne metodološke informacije in jih uporabnikom dal na voljo kot prilogo k letnim poročilom o kakovosti.

Kriza zaradi COVID-19 je vplivala na zbiranje statističnih podatkov o prostih delovnih mestih, zlasti zaradi stopnje odgovora. Vendar so vse države članice pravočasno uspešno prenesle statistične podatke o prostih delovnih mestih, razen Francija za eno četrtletje. Vpliv na gospodarstvo je bil viden v časovnih vrstah za statistične podatke o prostih delovnih mestih: po občutnem padcu v prvem četrtletju in drugem četrtletju 2020 so se stopnje prostih delovnih mest zvišale in celo presegle ravni pred pandemijo, zlasti za oddelek J NACE Rev. 2 („Informacijske in komunikacijske dejavnosti“).

Kljub krizi so bili evropski zbirni podatki objavljeni v skladu z načrti. Na splošno so bili zabeleženi le zelo majhni popravki za evropske zbirne podatke, objavljene v hitri in končni oceni.

Da bi še nadalje izboljšali primerljivost statističnih podatkov med državami, je pomembno, da vse države članice v celoti zajamejo javni sektor (v primeru Danske in Italije) in mala podjetja (v primeru Francije). Z boljšim zajemanjem bi poleg objave stopnje prostih delovnih mest omogočili tudi objavo števila prostih delovnih mest za evropske zbirne podatke. Eurostat bo še naprej obravnaval to vprašanje v tesnem sodelovanju z zadevnimi državami v okviru tekočega pregleda zakonodaje EU o statistiki o podjetjih na trgu dela.

Cilj tega projekta je oceniti in posodobiti celotno zakonodajo EU na področju statistike o podjetjih na trgu dela. Na področju statistike prostih delovnih mest namerava predlagati naslednje izboljšave:

- odpravo morebitnih pristranskosti z zajetjem vseh gospodarskih dejavnosti in velikosti podjetij, vključno z malimi podjetji z manj kot desetimi zaposlenimi, javnimi ustanovami in javnim sektorjem;

[18] Glej koledar objav za evropske kazalnike: https://ec.europa.eu/eurostat/news/euro-indicators/release-calendar (na voljo samo v angleščini, francoščini in nemščini).

[19] Glej metapodatke o statističnih podatkih o prostih delovnih mestih ter nacionalna poročila in poročila EU: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm (na voljo samo v angleščini)

- uvedbo ciljev natančnosti za število prostih in zasedenih delovnih mest ter
- določitev statistične enote, ki se uporabljajo za zbiranje statističnih podatkov o prostih delovnih mestih, v zakonodaji in njihovo omejitev na podjetja in lokalne enote.

Iz javnega posvetovanja, ki je bilo izvedeno na spletni strani Komisije Povejte svoje mnenje bi lahko izhajali nadaljnji predlogi. To je bila priložnost za vse deležnike, da izrazijo svojo stopnjo zadovoljstva s statistiko o podjetjih na trgu dela, vključno s statističnimi podatki o prostih delovnih mestih, in predlagajo morebitne izboljšave.

Eurostat bo z uporabo predloženih podatkov in druge nacionalne dokumentacije, vključno s poročili o kakovosti, še naprej redno in v tesnem sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi statističnimi organi spremljal skladnost in kakovost statističnih podatkov o prostih delovnih mestih.